

Brüssel, 17. november 2023
(OR. en)

15116/23

RECH 487

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	<i>Nõukogu 7.–8. detsembri 2023. aasta istungi (konkurentsivõime (siseturg, tööstus, teadusuuringud ja kosmos)) ettevalmistamine</i> Teadusuuringute väärindamine kui majanduse ja tööstuse taastamise ja vastupanuvõime parandamise vahend – Poliitiline mõttevahetus

Pidades silmas konkurentsivõime nõukogu 8. detsembri 2023. aasta istungil toimuvat poliitilist mõttevahetust, edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi märkus, milles käsitletakse teadusuuringute väärindamist kui majanduse ja tööstuse taastamise ja vastupanuvõime parandamise vahendit.

**Teadusuuringute väärindamine kui majanduse ja tööstuse taastamise ja vastupanuvõime
parandamise vahend****Poliitiline mõttevahetus**

Viimastel aastatel on maailm, sealhulgas Euroopa Liit, seisnud vastu pidevatele kriisidele ning olnud silmitsi pakiliste energeetika- ja majandusalaste väljakutsetega, mis nõuavad väärtusahelate tugevdamist, eelkõige sellistes elutähtsates sektorites nagu tehisintellekt, pooljuhid ning süva- ja digitehnoloogia. Samuti peab liit tegelema tööjõu ja oskuste nappusega nendes strateegilistes sektorites ning juhtima uute poliitikameetmete väljatöötamist, et leida ja arendada mõjukaid tehnoloogilisi lahendusi, mis võivad ühiskonnale üldiselt kasu tuua. Sellega seoses on poliitilised juhid toonitanud, et teadusel ja innovatsioonal on ülimalt oluline roll sündmuste käigu muutmisel.

EL ja selle liikmesriigid on aktiivselt edendanud teadusuuringute ja innovatsiooni poliitikameetmeid järjestikuste teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammide ning Euroopa teadusruumi kaudu, mis sisaldavad meetmeid, mis on suunatud teadusuuringute ja innovatsiooni põhise ettevõtluse, idufirmade, VKEd, kasvufirmade ning tööstusega sõlmitavate partnerluste edendamisele. Selle tulemusena on liit pälvinud tunnustust tipptasemel teadusuuringute ja innovatsiooni eest, mida iseloomustavad sellised omadused nagu kvaliteet, originaalsus, mõju ja panused. Tuleb märkida, et kõik teadusuuringud ei too kaasa ühiskonnale väärtust loovat innovatsiooni ning et kõik teadusuuringud ei vasta poliitilistele prioriteetidele. Siiski on teadusuuringute tulemuste mõju maksimeerimine vaieldamatult äärmiselt tähtis püüdlus ühiskonda ja kodanike heaolu panustava kestliku majanduse loomiseks. Seepärast peaks Euroopa strateegiline prioriteet olema töökindlate lahenduste leidmine teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas esinevate finantsalaste ja regulatiivsete takistuste ületamiseks.

Tšehhi eesistumise ajal võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu soovitus, mis käsitleb teadmiste väärimdamise juhtpõhimõtteid. Nõukogu soovitus sisaldab 24 juhtpõhimõtet sellistes valdkondades nagu väärimdamine teadusuuringute ja innovatsiooni poliitikas, oskused ja suutlikkus, stiimulid, intellektuaalse vara haldamine, tähtsus riiklikes rahastamiskavades, vastastikune õpe ning parameetrid, seire ja hindamine. Osalejaid on palju ja meetmete ulatus on lai ning need haaravad kogu teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi, kuhu kuuluvad ka riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi poliitikakujundajad, ning rõhutavad ettevõtlustavade ja -oskuste arendamise tähtsust ning vajadust suurendada teadusuuringute, arendustegevuse ning innovatsiooni mõju. Soovitus esendatakse ka ettevõtlusele suunatud lähenemisviise, keskendudes teadmiste kasutamisele ja korduskasutamisele, et suurendada mõju, ning tuginetakse sidusrühmadega suhtlemisele ja nende aktiivsele osalemisele väärimdamistegevuses.

Sellest hoolimata on ELil raskusi teadusuuringute väärimdamise elluviimisel ning teadmistel põhineva sotsiaalse ja majandusliku väärtuse loomisel. On vaja ühendada eri valdkonnad ja sektorid ning muuta andmed, oskusteave ja teadusuuringute tulemused kestlikeks toodeteks, teenusteks, lahendusteks ja poliitikameetmeteks, mis jõuavad tõhusalt turule ja toovad kasu ühiskonnale. ELis pärivad teadmiste väärimdamist kaks peamist omavahel seotud takistust: „surmaoru“ ületamine ja „innovatsiooniparadoksi“ lahendamine. Mõlemad takistavad teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimisega kaasneva ühiskondliku väärtuse ja mõju suurendamist. „Surmaoru“ ületamine ja „innovatsiooniparadoksi“ lahendamine on olulised verstapostid Euroopa Liidu majandusliku jõukuse taaselustamisel, avatud strateegilise autonoomia saavutamisel ja üleilmseid probleeme käsitlevate uuenduslike lahenduste rakendamise stimuleerimisel.

Teadusuuringute ja innovatsiooni poliitika raames taotletava teadmiste väärimdamise alaste ELi juhtpõhimõtete eesmärk on tagada, et riiklikult rahastatavates meetmetes võetaks arvesse teadusuuringute ja innovatsiooniga loodud intellektuaalse vara võimalikult laialdast ühiskondlikku kasutamist ja väärimdamist, suurendades samal ajal teadlikkust ja võttes arvesse suveräänsuse küsimusi, kaasates kõik ökosüsteemis osalejad ja võimendades erainvesteeringuid. Lisaks esitatakse Euroopa uues innovatsioonikavas uued lähenemisviisid koostöö edendamisele Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide vahel, keskendudes strateegilistele tehnoloogiavaldkondadele, näiteks piirkondlikele innovatsiooniorgudele, kutsudes üles töötama välja ühised teadmiste väärimdamise strateegiaid.

Ministritel palutakse väljendada oma seisukohti järgmistes küsimustes.

1. Millised on peamised väljakutsed seoses teadusuuringute tulemuste väärindamisega ELi tööstuse ja majanduse elavdamiseks?
 2. Kuidas tagada, et teadusuuringute ja innovatsiooni väärindamine vastab ELi ja riiklikele prioriteetidele (nt rohe- ja digipööre) kooskõlas kodanike vajadustega?
 3. Milliseid riiklikke meetmeid olete rakendanud, et edendada teadusuuringute väärindamist nõudluse poolel (nt riigihanked, standardid, kodanike teadlikkus) ning oskuseid ja õppeprogramme, mis võimaldavad mõista teadmiste väärindamise protsessi ka tööstuse seisukohast?
-